

CAPUT VI.

Firmitate non carent Synodales constitutiones, aliquid decernentes præter jus commune; quod multis firmatur exemplis.

De iis, quæ sunt à Jure præmissa, non prohibetur Episcopis aliquid in sua Synodo decernere, quod ad Ecclesiasticam disciplinam in concedita sibi Diœcesi aut reparandam, aut promovendam conducere arbitretur; ejusmodi quippè statuta non sunt contra canones, sed præter canones, iisque præterea robur adjiciunt, & fulcimentum; quod ex iis palam fiet, quæ mox enarrabimus.

II. Et ne recedamus ab exemplo matrimonii, de quo in superiori capite pluribus egimus, Innocentius III. in Concilio Generali Lateranensi, relato in cap. *Cum inhibito, de clandestin. desponsat.* matrimonium, priusquam celebretur, publicè in Ecclesia denunciari præcepit, eandemque publicationem ter faciendam statuit Tridentinum cit. c. 1. sess. 24. de reform. matrim. nisi Episcopus aut omnes denuntiationes, aut earum aliquam remittendam censuerit; quod ejusdem iudicio, & prudentiæ relinquitur. Parochus autem matrimonio interesse præsumens, cui legitimæ non præcesserint denuntiationes, suspensione ab officio, triennio duratura, aut etiam graviori poena plecti jubetur in cit. c. *Cum inhibito, §. fin.* à qua quidem suspensione, cuius tempus est à jure determinatum, non posse eundem intra triennium ab Episcopo absolvi, docent Sanchez de matrim. lib. 3. disp. 52. n. 2. Gutierrez, de matrim. c. 75. n. 22. & Pontius lib. 5. cap. 37. n. 11. Ipsi verò contrahentibus, quia Ecclesiæ mandatum in re sanè gravi contemnunt, con-

dignam poenitentiam injungendam, id in eodem cit. §. *fin.* statuitur. Testibus tamen, qui ejusmodi matrimoniis assistunt, nulla poena neque à Concilio Lateranensi, neque à Tridentinò reperitur imposita; at nihilominus pleræque Diœcesanæ Synodi etiam in illos duxerunt animadvertendum poena excommunicationis latæ sententiæ. Quamvis porrò Soto in 4. dist. 28. quest. 1. art. 2. §. *Quo igitur*, absonum visum sit à particulari Synodo illam in prædictos testes irrogari poenam, à qua infligenda Concilia Generalia abstinerunt, ac proinde præfatas Constitutiones irritas existimaverint; rectius tamen earumdem validitatem propugnat, atque à Soti argumentis vindicat Sanchez cit. lib. 3. disp. 46. num. 8. etenim, cum testes præfati assistentiam præstent matrimonio ab Ecclesiæ interdictò, graviter profectò in Ecclesiæ leges delinquant; quapropter Synodales Constitutiones, eorum culpam debita coercentes poena, nihil agunt contra canones, sed canones ipsos tuentur ac fovent; sicuti animadvertit etiam Fagnanus in cit. c. *Sicut, olim n. 78. de accusat.* ubi loquens de Synodo Provinciali, quæ in re, quam in præsens versamus, non plus auctoritatis habet, quam Diœcesana, ait: *Non tamen horum potestas adeo restringitur, quin multa statuere possint circa ea, quæ totam provinciam concernunt, præter Jus commune... suisque decretis Jus commune adjuvare, addendo novas poenas, vel antiquas augendo.*

III. Præterea frequens occurrit in Synodis Diœcesanis decretum, quo sponsus prohibetur, ante contractum matrimonium, in una eademque domo cum sponsa habitare, idque prudenter constitui solet, propter periculum evidens, ne inter eosdem spon-

SOS

LIBER XII. CAPUT VI.

sos copula habeatur ante matrimonii celebrationem. Quod si id fortè contingat, nonnulli Episcopi adversus delinquentes easdem poenas statuendas putarunt, quæ pro stupri crimine in jure decernuntur; non quia ejusmodi copulam verum stuprum esse censerent; hoc enim communis opinio respuit, ut alias à Nobis demonstratum in nostra Instit. 46. *Latine editionis p. 246. §. Nihil aliud*; sed ut severitas poenæ sponsos in delictum proclives ab eo perpetrando contineret. Qua in re non se contra jus commune, sed præter illud agere, & decernere existimarunt. Hac olim ratione se gessit Ven. Serv. Dei Robertus Card. Bellarminus in sua Synodo Episcopali Capuæ celebrata; cuius revisio cum Nobis alias demandata fuisset, quo tempore illius Beatificationis causa sub Pontifice Clemente XI. discutiebatur. Nos quidem judicavimus, nihil in eo Synodali decreto contineri, quod sacris canonibus adversum dici posset; sed aliquid dumtaxat canonicæ dispositioni adjectum fuisse, per quod illius vigori & observantiæ magis consuleretur; atque hæc sententia nostra à Congregatione sacrorum Rituum comprobata fuit die 4. Februarii anni 1714. Et sanè de subsistentia, & æquitate iudicii à sacra Congregatione prolata dubitari non potest, neque debet; verumtamen animadvertere licet, Constitutionem, de qua agebatur, non eo fine tunc examinatam fuisse, ut decerneretur, an sustineri, & executioni demandari deberet, cum tot ante annis condita fuisset; sed ut videretur, an errorem aliquem contra Fidem contineret, aut doctrinam novam, vel peregrinam, & communi Ecclesiæ sensui contrariam. Quapropter, præmissis non obstantibus, minimè dubitabimus hoc Episcopis consilium præ-

Tom. II.

bere, ut abstineant ab eo exemplo in suis Synodalibus statutis sequendo, neque poena stupri puniendum decernant sponsum, qui mulierem sibi desponsatam, ante celebratum matrimonium, ad copulam adduxerit. Si enim hujusmodi Constitutionis vis & subsistentia in iudicium adduceretur, valdè verendum esset, ne pro illius probatione responderetur; utpotè quæ non tam præter jus commune, quam contra illud facta videri posset. Sanè, cum anno 1573. Episcopi Provinciæ Mediolanensis, ad Congregationem Concilii recursum habentes, exposuissent, nimis frequenter in ea Provincia delictum ejusmodi admitti, proindeque ad illud eliminandum (quoniam post Concilium Tridentinum non amplius id obtinebat, ut sponsalia de futuro, ob copulam, in matrimonium de præsentibus transirent) hanc legem statuendam cogitaverant, ut quicumque sponsus inventus esset ejus criminis reus, stupratoris poena puniendus esset; sacra Congregatio respondit, *Non posse; sed ambos graviter arbitrio Ordinarii duntaxat esse puniendos*; uti legitur lib. 1. decret. pag. 3. & à terg. & videre est apud Fagnanum in cap. *Is qui fidem, num. 15. de sponsalibus.*

IV. In rem pariter cadit, quod supra dicebamus de Clerico in minoribus constituto, aut sola prima Tonsura initiato, nullum possidentem Ecclesiasticum Beneficium, quem privilegio fori gaudere noluit Tridentinum cit. sess. 23. cap. 6. de reform. nisi habitum, & Tonsuram deferat, atque alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inserviat. Quale autem servitium debeat ab eo Ecclesiæ præstari, ut exemptionem nanciscatur à foro laicali, non fuit à Tridentino definitum. Quare, cum de re agatur, à jure prætermissa, licebit Episcopo illam in sua Synodo

H

de-

determinaret normamque præscribere servitii à Clerico impendendi Ecclesiæ, cui est adscriptus; quemadmodum censuit sacra Congregatio Concilii in *Oppiden. Clericali servitii* 10. Januarii 1660. *lib. 22. decret. pag. 6.* ubi ita legitur: *Quandoquidem non raro controversiæ oriuntur circa frequentiam, & qualitatem servitii præstandi per Clericos, ad effectum, ut junctis cæteris requisitis, fori privilegio gaudeant, supplex querit Episcopus Oppidensis, an Clericus incedens in habitu, & Tonsura Clericali, qui semel in hebdomada, vel quater, ter, bis, aut semel in mense Sacerdoti celebranti ministrat in Sacrificio Missæ, vel qui superpellicio quoque indutus, toties aliis interest Divinis Officiis, dicatur Ecclesiæ inservire ad prescriptum sacri Concilii Tridentini, ita ut fori Ecclesiastici privilegio gaudere debeat; an verò longius præstandum servitium, & quod, & quantum? Sacra Congregatio Concilii censuit, remittendum arbitrio Episcopi.*

V. Unum tamen cavere debet Episcopus, nimirum, ne unâ cum qualitate servitii ita etiam designet Ecclesiam, cui sit præstandum, ut simul declaret, fori privilegio excidere, qui eadem ministeria, à Synodo præscripta, in altera exerceat Ecclesia; sacra quippe Congregatio Concilii jam alias decidit, Clericum fori privilegium non amittere, etiamsi Ecclesiæ inserviat sine mandato Episcopi; aut non illi, quam Episcopus designavit, sed alteri famuletur Ecclesiæ; quamvis enim Tridentinum voluerit, eum inservire Ecclesiæ *ex mandato Episcopi*; hæc tamen conditio *mandati Episcopi* adeo levis visa est sacre Congregationi, ut illius defectus non satis sit ad spoliandum fori privilegio Clericum, cætera, quæ posteriora sunt, ab eodem Tridentino præscripta exactè adimplentem; ut videre

est apud Fagnanum in *cap. Si quis, num. 21. & seq. de foro competenti*, & adhuc clariùs constat ex responso ab eadem sacra Congregatione dato in *Senogallien. die 23. Januarii 1603. lib. 10. decret. pag. 54.* cujus verba sunt: *Sacra, &c. censuit, oratorem, Clericalem habitum, & Tonsuram deferentem, quamvis alteri Ecclesiæ, quam illi cui ex mandato Episcopi ad inserviendum adscriptus fuit, inserviat, nihilominus privilegio fori gaudere. Atque iterum in Neapolitana, die prima Februarii 1614. lib. 11. decret. pag. 139.* cum eadem Congregatio fuisset consultata: *An Clericus in minoribus Ordinibus constitutus, Clericalem habitum, & Tonsuram deferens, atque Ecclesiæ inserviens, gaudeat privilegio fori, si alicui Ecclesiæ ab Episcopo adscriptus non sit;* respondit: *Gaudere.*

VI. Neque hæc sacre Congregationis responsa alteri adversantur Tridentini decreto *ejusd. sess. 23. cap. 16.* de quo nos ipsi superius egimus *lib. 11. cap. 2.* ubi nimirum vestigiis inhærens sexti canonis Concilii Chalcedonensis, neminem in posterum Ordinibus initiandum decrevit, *qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cuius necessitate, aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus;* simulque ei sacris interdendum præcepit, qui inconsulto Episcopo ab Ecclesia se proripit, cui fuit alligatus. Aliud siquidem est, Clericum posse compelli ad inserviendum Ecclesiæ ab Episcopo designatæ; aliud posse fori privilegio ideo privari, quod non illi, sed alteri Ecclesiæ suum servitium impendat. Primum certè, non itidem alterum, ex allegato Tridentini textu consequitur; quinimò ex hoc apertè conficitur, sola suspensione à Divinis, aut interdictione ascensus ad superiores Ordines, ejus esse puniendam contumaciam, qui inconsulto Episcopo, ab

Ec-

Ecclesia recedit, cui in sui Ordinatione fuit mancipatus; uti in suis suffragiis hac super re diligenter elucubratis concluderunt Carolus de Vecchiis, & Prosper Fagnanus, celebres olim sacre Congregationis Concilii Secretarii, quæ extant *lib. memorialium 52. pag. 16.*

VII. Ad rem quoque præsentem exornandam faciunt, quæ Eugenius IV. in sua *Constitut. 27. §. 13. Bullar. tom. 3. part. 3. pag. 39.* & Rituale Romanum *tit. 9.* præcipiunt; nimirum recens natos infantes, quamprimùm commode poterit, esse baptizandos; at neque Eugenius, neque Rituale, tempus præfinit, intra quod sint ad Ecclesiam deferendi, ut salutari aqua abluantur; ac propterea integrum erit Episcopis, illud determinare; quòd à S. Carolo Borromæo, atque ab aliis Episcopis in suis Synodis sapientissimè factum videmus. Complures hac de re Constitutiones in Dioecesanis Synodis editas collegerunt Clericatus *de Baptismo decis. 23. n. 5. & seq.* & Eusebius Amort *Theolog. Scholast. tom. 2. tract. de Sacram. Baptism. & Confirmat. §. 1. q. 5.* quæ plerumquæ concordant in præfinito terminum octo dierum ab infantis nativitate, ultra quod illius Baptismus deferri non debeat. Equidem in Ecclesiæ Historia exempla non desunt nonnullorum, qui etiam à Christianis parentibus orti, & Christianæ Fidei dogmatibus imbuti, Baptismum usque ad provectam ætatem suscipere distulerunt. Ita narratur de Constantino Magno Imperatore, qui quamvis ante annum ætæ vulgaris 312. Religionis nostræ veritatem agnovisset, tamen Baptismo regeneratus non est ante ann. 324. in Urbe Roma vel si Eusebio deferendum sit, Nicomediæ dumtaxat anno 337. baptizatus fuit. Illius exemplum secutus est Cons-

tantius filius, qui paulò ante mortem, hoc est anno 361. Antiochiæ Baptismum suscepit. Theodosius similiter, cum gravi morbo Thessaloniciæ correptus fuisset, Baptismum sibi ministrari petiit, & obtinuit; sed postea convalescit. De S. Ambrosio Mediolanensi Episcopo, & Ecclesiæ Doctore, narrat Paulinus Notarius, Baptismum tunc ei collatum fuisse, cum ad sacram Ordinationem jam jam evehendus esset. Nec quisquam ignorat, S. Augustinum anno ætatis suæ trigesimo tertio baptizatum fuisse. Verùm ex peculiaribus factis hujusmodi nec exemplum, nec norma desumi debet; quamvis reprehendenda generaliter non sint, ubi agatur de probis viris, aut sanctitate illustribus, qui Baptismi susceptionem usque ad provectam ætatem justis de causis differendam sibi esse judicaverint. Tertulianus etiam, & S. Gregorius Naziancenus in eam sententiam propendere visi sunt, ut salutis esset regenerandos ad Sacramentum Baptismi adultos accedere. Sed cum huic opinioni contraria sit Ecclesiæ traditio, juxta quam infantibus recens natis, quo citius fieri potest, Baptismus conferri, nec in aliud tempus remitti debet; hæc habenda est pro regula, eique omninò est obtemperandum. In Cathecismo Romano, ex decreto Concilii Tridentini edito, *part. 2. de Sacram. Baptismi*, ubi agitur de præcepto suscipiendi Baptismum, hæc habentur: „Quam „legem non solùm de iis, qui adulta „ætate sunt, sed etiam de pueris infantibus intelligendam esse, idque „ab Apostolica traditione Ecclesiam „accepisse, communis Patrum sententia, & auctoritas confirmat.” Hoc idem latè probant, & evidenter demonstrant Scriptotes Catholici de controversiis agentes; qui etiam animadvertere non omittunt,

H 2

Ec-

Ecclesiae legibus, inter irregulares, & numquam ad sacram Ordinationem admittendos, recensitos fuisse eos, qui Baptismum, cum possent, tempestive suscipere neglexerant, sed in infirmitate constituti, & in lectulo decubentes, mortis metu ad eum suscipiendum adducti fuerant. Porro, ut observat Maldonatus *de Baptism. tom. 1. cap. 6. quest. 7.* nec praedictus mos differendi Baptismum umquam in Ecclesia communis fuit, ideoque ad imitandum proponi nequit; nec aliud ferè spectabant plerique ex iis, qui baptizari differebant, quam ut interea peccandi libertatem non amitterent; *Erat enim summum scelus inter Christianos illos post Baptismum peccare.* Reliquum est hic admonere; praefatam octo dierum dilationem minimè permissam censi debere, ubi vitae periculum puerò in lucem edito imminere videatur; sed cum eterna illius animae salus periclitetur, salutare lavacrum ei statim impendendum esse; idque etiam per laicam personam, si praesto non sint Ecclesiae ministri; juxta statutum Eugenii IV. in Concilio Florentino *part. 3. Actor. in Decreto pro Jacobinis, ubi admonet, non esse per quadraginta, aut octuaginta dies, seu aliud tempus, juxta quorundam observantiam sacrum Baptisma differendum; sed quamprimum commodè fieri potest, debere conferri; ita tamen quòd, mortis imminente periculo, mox sine ulla dilatione baptizentur, etiam per laicum.*

VIII. In citato Rituali Romano *tit. 34.* legitur: „Nullum corpus sepellatur, praesertim si mors repentina fuerit, nisi post debitum temporis intervallum, ut nullus omnino de morte relinquatur dubitandi locus.” Neque id certum tempus determinatur, quod effluere debeat, priusquam cadaver humetur. Proviðè ta-

men cum in Actis Ecclesiae Mediolanensis, tum in aliis Synodis tam Provincialibus, quam Dioecesanis, cautum est, ne cadaver sepulturae mandetur, nisi post duodecim ab obitu horas, si mors sit ex morbo secuta; & si repentina, vel violenta fuerit, nisi post viginti quatuor horarum intervallum; quemadmodum fusè habetur in annotationibus ad Synodum Fulginatensem Episcopi Baptistelli *cap. 23. n. 6.* hoc siquidem non est contraire, sed obsequi Rituali Romano, quod certò de morte constare voluit, priusquam cadaver tumuletur. Sunt sanè, qui tempus magis diuturnum requirunt, ut de secuta morte judicium certum proferri possit; qua de re fusiùs à Nobis actum est in nostro Opere *de Canonizat. Sanctor. lib. 4. part. 1. cap. 21. num. 10. & seq.* Sed ad effectum, de quo nunc agitur, satis esse putamus indicatis legibus morem gerere. Quae enim in dicto Opere *de Canonizat. loc. cit.* inseruimus, ad alium effectum ibi adducta sunt; ut scilicet certum judicium proferri valeat de miraculis resuscitationis mortuorum, quae in Congregatione sacrorum Rituum approbanda proponuntur; ubi omnino necesse est praecedentem mortem demonstrare per religiosas probationes; cujusmodi sanè non requiruntur, neque requiri possunt ad hoc, ut sepulturae mandetur cadaver hominis, qui defunctus reputatur; rectè enim talis creditur, quoties adsunt secutae mortis indicia, quae moraliter certa sunt, quaeque communiter pro indubiis habentur.

IX. Habenti jus non tantum ad Beneficium, sed in ipso Beneficio, & quidem adeo certum & manifestum, ut nequeat rationabiliter in quaestionem adduci, permittitur à sacris canonibus pecunia redimere vexationem sibi injustè illatam; quod desumitur

ex cap. Dilectus, 28. de simon. docent- que S. Thom. 2. 2. quest. 100. art. 2. ad 5. & in 4. dist. 25. quest. 3. art. 2. q. unic. 1. ad 7. S. Antoninus in Summ. Theol. 2. part. tit. 1. cap. 4. §. 2. Toletus in Summ. lib. 5. cap. 90. Suarez tom. 1. de Relig. lib. 4. de simon. cap. 50. Valentia tom. 3. Comment. Theol. disp. 6. quest. 16. punct. 3. Gibalin. de simon. quest. 18. Navarrus manual. cap. 23. n. 102. & consil. 48. num. 44. de simon. Gonzalez in cap. Matthaeus, de simon. n. 2. Barbosa ibid. num. 4. Neque à sacris canonibus cautum est, intercedere debere auctoritatem Episcopi, ut quis tuta conscientia possit pecuniam solvere, ne possessione exturbetur Beneficii, quod justè & legitimè obtinet. Nihilominus S. Carolus Borromaeus scitè perpendens facile in hoc negotio posse quempiam allucinari, atque obtentu redimendae injustae vexationis, veram committere simoniam; sicuti contigit illi, quem Lucius III. in cap. Matthaeus, de simon. simoniaca labe foedatum agnovit, eò quòd pecuniam dedisset, ne ei retardaretur possessio Praelaturae ad quam, utpotè electus à majori parte Capituli, habebat quidem jus *ad rem*, nondum tamen jus perfectum & absolutum *in re*, quod juxta citatum textum in cap. Dilectus, necessario requiritur, ut possit injusta vexatio, pecuniae solutione, propulsari, quemadmodum benè ponderant citat. S. Thomas, S. Antoninus, Suarez, & Gonzalez, & fusè Nos explicuimus in nostra Instit. 93. ubi ex professo de hac re tractavimus; hac, inquam de causa S. Carolus in Concilio Provinciali I. part. 2. Act. Eccl. Mediol. part. 1. pag. 14. nemini licere sancivit, ad redimendam injustam vexationem in causa beneficii, quidquam solvere, aut cum adversario transigere, sine Episcopi as-

Tom. II.

sensu; cujus erit investigare, an pecuniae solutio, seu inita inter se de Beneficio contententes pactio, omni careat fraude, & simoniae suspitione: „Ne redimendae vexationis specie, ait, „in causis Beneficiorum simoniacae „pactiones intercedant, nemini li- „cere volumus, ad redimendam ve- „xationem, ne in casibus quidem „Jure permissis, pecuniam dare, quid- „quamve pacisci, aut transigere; nisi „Episcopi consensus accesserit; cu- „jus partes erunt, & perspicere di- „ligenter, an subsit aliqua fraus, & „ubi rem fraude carere, & jure per- „missam esse cognoverit, non dene- „negare ei, qui petierit, facultatem „se à vexatione liberandi.” His con- sonae sunt aliae Constitutiones Synodales, nimirum Concilii Provincia- lis Ravennat. anno 1569. à Cardina- le Julio Feltrio de Ruere celebrati, *cap. 6.* „Ut nulli liceat in casibus à „jure permissis se à vexatione re- „dimere absque Ordinarii licentia, „qui re diligenter inspecta & cognita, „quod juri & aequitati consentaneum „videbitur, pro sua conscientia decer- „nat & admittat:” item Synodali Ravennatis habitae anno 1607. *de Beneficiis num. 4.* „Quod nulli liceat „in casibus à jure permissis sese à ve- „xatione redimere absque Episcopi „licentia, qui re diligenter inspecta & „cognita, quod juri & aequitati con- „sentaneum videbitur, decernat & „admittat:” tum etiam Concilii Pro- vincialis Beneventani anno 1656. con- gregati, *tit. 31. num. 2.* „Ne redimen- „dae vexationis specie, in causis Bene- „ficiorum simoniacae pactiones inter- „cedant, ne in casibus quidem jure „permissis, pecuniam dare, quid- „quamve pacisci, aut transigere, nisi „Episcopi consensus accesserit, &c. „qui contra quam decretum à nobis „est, fecerit, Episcopi arbitratu ple-

„tatur, & quod actum fuerit, irritum sit ac nullum.“ Similia habentur in Concilio Provinciali Neapolitano, habito anno 1683. tit. 36. in Synodo Auximana anni 1593. in Synodo Ravennatensi, habita anno 1640. & in Synodo Æsina, habita anno 1683. tit. 36.

X. Diversum iudicium ferendum esset de alia, quam subijcimus, Constitutione. A Concilio Lateranensi sub Innocentio III. in cap. *Omnis utriusque sexus, de penit. & remis.* cui concinit Tridentinum *sess. 13. can. 9. de sacrosancto Eucharistiæ Sacramento*, omnes Fideles obstricti sunt, præcepto sacram Eucharistiam percipiendi, saltem in Paschate. Tempus porrò Paschale, ad huic obtemperandum præcepto, quindecim dierum spatio, hoc est à Dominica Palmarum, usque ad Dominicam in albis, concludi declaravit Eugenius IV. in sua Constitutione 24. tom. 3. part. 3. Bullar. pag. 33. quod superius Nos lib. 9. cap. 16. num. 3. prolixius explicuimus. Hoc posito, videri posset Episcopo amplissimam regenti Dioecesim, fas sibi esse, tempus Paschale in sua præsertim Synodo ulterius etiam prorrogare, puta usque ad festum Ascensionis Dominicæ, vel Sanctissimæ Trinitatis, eò vel magis, quòd ita opinantur nonnulli Doctores, ut Pirhing. *ad tit. de Penit. & remiss. sect. 1. §. 4. notab. 5.* & Pasqualig. *de Sacrificio novæ legis quæst. 647. n. 1.* quorum sententiæ adhæsisse videtur etiam Sacra Congregatio Concilii, ut videre est apud Fagnanum in cap. *Omnis, n. 46. de penit. & remiss.* Et sanè, cum olim Archiepiscopus Panormitanus ab ea confirmari postulasset Decretum à se in Synodo editum, quo ob civitatis amplitudinem, & ministrorum penuriam, dictum tempus Paschale ita protraxerat, ut à feria 4.

Cinerum incipere censeretur, & Dominica in albis desineret; eadem sacra Congregatio die 31. Januarii 1682. respondit, ut Archiepiscopus *utretur jure suo.* Nos tamen in similibus casibus aliter judicandum putavimus, nec hujusmodi Synodales Constitutiones sine approbatione Apostolica vim ullam obtinere censuissimus; cum non decernant quod est à jure prætermissum, sed contra jus limites ampliant ab ipso jure præfinitos. Quocirca Cardinalis Cantelmus, Archiepiscopus Neapolitanus, probè noscens, tantam sibi non esse potestatem, usque ad diem Ascensionis protendendi tempus, intra quod à suis subditis satisfieri posset Paschalis Communionis præcepto, illam sibi fieri petit à sacra Congregatione, quæ ob ingentem numerum populi Neapolitanam Urbem incolentis, petitam prorogationem concessit die 20. Martii 1694. quam idem Cardinalis in suam inseruit Dioecesanam Synodum, eodem anno celebratam: idemque præstitum fuit ab ejus successore Cardinali Pignatello in Synodo, quam habuit anno 1726.

XI. Ad eandem pertinet speciem, quod hic subnectere opportunum ducimus. Si quis commissi peccati mortalis sibi conscius sit, quamvis corde contritus de ipso sibi esse videatur, non debet tamen, sine prævia sacramentali Confessione, ad Eucharisticam mensam accedere. Hoc præceptum, quod pro omnibus constitutum est, eos etiam Sacerdotes comprehendit, qui *ex officio* Missam celebrare tenentur, cum ne his liceat, nisi præmissa sacramentali Confessione, Missarum sacra facere, si confitendi modus ipsis suppetat: *modo non desit illis copia Confessoris. Quod si, necessitate urgente, Sacerdos absque prævia Confessione celebraverit, quamprimum confiteatur.* Ita statuit

Gon-

CAPUT VII.

Aliæ proferuntur Synodales constitutiones, quæ non ideo nitantur, quòd aliquid statuerint præter jus commune.

Jusserat Clemens VIII. Dioecesis Calaguritanae Beneficia Clericis duntaxat *patrimonialibus* conferri; quinam autem essent inter patrimoniales recensendi, non explicuit. Quocirca, ad amputandas lites, quæ frequenter in foro agitabantur, num aliquis ea polleret qualitate, quam requirebat Clementina constitutio, Episcopi in suis Synodis necessarium putarunt eandem Constitutionem declarare. Edixerunt propterea *patrimoniales* nequam habendos, qui mercede conducti, in loco habitabant, sed ad veram patrimonialitatem requiri domicilium, incolatum, & civitatem. Adversum ejusmodi Synodales Constitutiones provocatum fuit ad sacræ Rotæ Auditorium; sed animadversum cum fuerit, Clementinam Constitutionem aliqua certè indigere explicatione, nullamque magis rationi, atque æquitati congruere, quam quæ à prædictis Synodis data fuerat, Rota illas censuit sustinendas *decis. 98. n. 2. coram san. men. Alexandro VIII. & decis. 241. num. 6. coram Pentingerio.*

II. Ad obruncandas similiter lites super decimis à Clericis solvendis à suorum Beneficiorum prædiis alteri locatis, Episcopus Abulensis in suis Synodalibus Constitutionibus anni 1557. sancivit, ut eorundem prædiorum conductores prius fructus detraherent Clericis debitos, atque ex reliquis sibi obvenientibus decimas penderent. Etiam hæc Constitutio fuit in iudicium traducta; sed Rotæ Auditorium scitè

H 4

per-

perpendens, nihil per eam fuisse juri commune derogatum, sed modum dumtaxat præscriptum, & quidem rationabilem, atque apprime aptum ad obviandum litigiis, quo à quolibet, pro sua rata, decimæ persolverentur, eam approbavit *decis. 1734. num. 17. & seq. coram Caccino.*

III. Haud levis pariter fuit disputatio, in pluribus tribunalibus olim agitata, an sustinerentur statuta, consuetudines, atque Ecclesiarum constitutiones, etiam Synodali decreto roborata, quibus cavetur, ut fructus primi anni cujuslibet Beneficii, non illi, qui Beneficium obtinuit, sed defuncti antecessoris hæredibus obveniant. Rotæ Auditorium ejusmodi sive consuetudines, sive constitutiones quondam improbavit in decisionibus relatis à Garcia de Beneficiis *part. 10. cap. 5. n. 141. & 142.* Sed deinde, mutata sententia, easdem validas pronuntiavit *decis. 1053. coram Seraphin. decis. 660. n. 2. part. 4. divers. & in Leodien. Canonicatus, & Scholasteria 10. Maii 1660. coram Bourlemont.* Hæc autem posterior opinio prævaluit, atque ab omnibus fere Auctoribus recepta, & propugnata est; siquidem præfata statuta non auferunt Beneficiario annales sui Beneficii redditus, sed hosce eidem reservant post mortem pensandos: idem quippè Beneficium transibit in successorem cum eodem onere tradendi hæredibus decessoris redditus primi anni, & sic deinceps; quocirca nihil in illis est, quod simoniam sapiat, aut quod adversetur vel Constitutioni Joannis XXII. in *Extravag. Suscepti, ne Sede vacante; inter comm. vel decreto Tridentini sess. 24. c. 14. de reform. vel Constitutioni 143. S. Pii V. tom. 4. part. 3. Bullar. pag. 109.* vel demùm Constitutioni 117. Innocentii XII. *tom. 9. Bullar. p. 413.* in his enim solum

damnantur illicitæ pactiones, atque pecuniæ erogationes in aliorum Canonico- rum commodum; non verò prohibetur dilatio solutionis reddituum primi anni ad tempus mortis Beneficiarii, ut ei justæ reddantur exequiæ, & æs alienum, si quo fortè gravatus decesserit, solvatur; quemadmodum optimè expensum fuit à sacra Congregatione Concilii, quæ post maturam articuli discussionem, nihil in prædictis Constitutionibus reprehendendum invenit, in *Civitate. Statutorum die 24. Martii, & 9. Junii 1580. lib. 106. Positionum pag. 9.* atque in *Mediolanen. 15. Maii 1580. tom. 115. positionum pag. 203.* idemque tradunt Suarez *de Relig. tom. 2. tract. 4. lib. 4. c. 20. num. 9. Azor. Instit. part. 1. lib. 12. c. 4. q. 4. Leo Thesaur. for. Eccles. c. 32. n. 6. Gutierrez Canonic. Quæst. lib. 1. c. 29. num. 30. Garcia citat. c. 5. num. 137. & plurib. seq. Barbosa in collect. ad Trident. sess. 24. cap. 14 num. 3. & 8. & de Canonicis cap. 15. num. 31. Pannimoll. decis. 31. annot. 1. num. 17. & seq. tom. 1. Mean in observat. ad jus Leodiense part. 3. observat. 277. & fusè Pitonius Discep. Ecclesiast. part. 3. discept. 57.*

IV. In Dioecesi Toletana, Ecclesiarum sacrariis præfecti tot eleemosynas pro Missis in iisdem Ecclesiis celebrandis acceptabant, quibus satisfieri impossibile foret. Quare, ne Fidelium pietas eleemosynam erogantium fraudaretur, Archiepiscopus in suis Synodalibus Constitutionibus jussit, ut singuli Ecclesiarum Præfecti quolibet trimestri, & de præceptis eleemosynis, & de celebratis Missis exactam sibi rationem redderent; quod si Missæ numerum non exequarent ab elargientibus eleemosynam præscriptam, liberum sibi esse voluit, earumdem celebrationem alteri Ecclesiæ committere. Etiam

ejus-

ejusmodi Constitutio acriter impugnata est apud sacræ Rotæ tribunal; plerisque enim videbatur Archiepiscopus suæ potestatis limites prætergressus, quasi sibi jus usurpasset piam commutandi Fidelium voluntatem, qui illa speciali Ecclesia Sacrificium pro se offerri voluerant, in quam consuetam contulerant stipem. Verùm Rotæ Auditorium cum ponderaverit, non fuisse ab Episcopo absolutè sancitum, ut Missæ extra Ecclesiam celebrarentur, cui fuerant eleemosynæ oblatae, sed dumtaxat præscriptum, quid faciendum foret, quando in illa tot Missæ celebrari non poterant, quæ oblatiis eleemosynis responderent; cumque simul perpenderit, aliquod temperamentum necessariò adhibendum fuisse, ne in prædicto casu à jure communi non præviso, prorsus eluderentur Fideles eleemosynam elargientes; utque iidem specialem fructum, quem, erugata stipe, exoptabant, ex Sacrificio assequerentur, si non in illa, quam designaverant, Ecclesia, alibi saltem oblata; idcirco laudatam Constitutionem commendavit, approbavitque *decis. 1436. & decis. 1522. coram Caccino.*

V. Haud absimilis quæstio sæpiùs delata est ad sacram Congregationem Concilii, à qua petium fuit, quid foret agendum, cum ingens eleemosynarum copia in unam conferebatur Ecclesiam, ut tot Missæ celebrarentur in uno certo, & designato ejusdem Ecclesiæ Sacello, quas tamen ibidem celebrare esse impossibile; & sacra Congregatio censuit, Missarum celebrationem non esse ultra hebdomadam differendam, sed in aliis saltem ejusdem Ecclesiæ Sacellis explendam. Ne autem imponeretur Fidelibus eleemosynas erogantibus per scriptam tabellam, in visibili Ecclesiæ loco exponendam,

notificari jussit, suscipiendis in posterum Missarum oneribus satisfactum utquè iri in Altari à benefactoribus designato, si tamen intra unius hebdomadæ spatium fieri posset; si minùs, in aliis ejusdem Ecclesiæ Altaribus, juxta sacræ Congregationis rescriptum.

VI. Notissima est Constitutio Concilii Lateranensis sub Alexandro III. in *cap. Quoniam, de jure patronatus*, in qua decernitur, ut vacante Beneficio juris patronatus, si patronorum suffragia discissa fuerint, neque in eandem discessit personam; *ille præficiatur Ecclesiæ, qui majoribus juvatur meritis, & plurimorum eligitur & probatur assensu.* Quocirca, si ex decem Patronis, quatuor præsentent Petrum, tres Joannem, & reliqui tres Antonium, Petrus, si aliàs idoneus sit, erit de Beneficio instituendus; quemadmodum *ad dict. cap. adnotarunt Abbas num. 13. Gonzalez num. 2. Barbosa num. 4. Fagnanus num. 15.* dummodò tamen præsentatio non fiat à pluribus tamquam constituentibus unum Collegium; tunc enim eum solum, qui à majori parte totius Collegii, puta sex ex decem, præsentatur, esse instituendum, iidem Doctores advertunt, cum Lambertino *de jure patron. lib. 2. part. 3. quest. 4. art. 4.* Si verò is, qui majora retulit suffragia, non reperiatur idoneus, poterit alter præsentatus à paucioribus, qui se dignum, & idoneum præbeat, de Beneficio institui; sicuti iidem Doctores prosequuntur. Jam verò Episcopus Pampilonensis, in cujus Dioecesi frequenter occurrebant prædictæ Patronorum in præsentando dissensiones, in suis Synodalibus Constitutionibus edixit, si deinceps contingeret, præsentatum à majori parte idoneum non reperiri, non esse admittendum præ-

sen-

sentatum à minoribus, sed novam ab omnibus præsentationem faciendam. Putarunt nonnulli, hanc Constitutionem contraire Juri communi, ex cuius censura, quando à majori parte præsentatur indignus, totum jus præsentandi devolvitur ad alios quamquam numero pauciores; ac proinde, qui ab his nominatus fuit, atque idoneus repertus, non videtur posse, sine injuria, Beneficio privari. Verùm Rotæ Auditorium, in quo de præfata Constitutionis viribus est disputatum, illam ratam habuit, validamque pronuntiavit *decis. 125. & decis. 1105. coram Coccino*. Siquidem in primis, non omnes Patroni, sed tantum Ecclesiastici, præsentantes indignum, excidunt, pro ea vice jure præsentandi; uti tradunt Sylvester *verb. Jus patronatus, quæst. 7. dict. 2. Lessius de just. & jur. lib. 2. cap. 34. n. 29. Layman lib. 4. tract. 2. cap. 13. num. 7. Vallens. ad tit. de jure patron. §. 5. Barbosa in cap. Cum autem, de jure patron. n. 5. Deinde hæc ipsa poena ne Patronos quidem Ecclesiasticos afficit, qui, non scienter, sed ignoranter indignum præsentant; quibus propterea intra semestre permitti alium idoneum præsentare, docet Azor. *Instit. part. 2. lib. 6. cap. 22. quæst. 6. in fin. Pirhing. ad tit. de jure patron. num. 104. verb. Aliud verò. Wiesner eod. tit. num. 133.* alique ab Azorio citati. Præfata autem Constitutio Pampilonensis potuit commodè intelligi de solis Patronis laicis, aut, si etiam Ecclesiasticos comprehenderit, potuit locum sibi vindicare in eventu, quod iidem, non scienter, sed ignoranter præsentaverint indignum; quamobrem nihil in ea deprehensum est, quod Juri communi refragaretur; quamvis enim etiam detur, in utroque casu liberum esse Episcopo admittere ido-*

neum, à minori Patronorum numero præsentatum; ad eum tamen admittendum, nullo jure compellitur; quin immò *in cit. cap. Quoniam*, postquam jussus est instituere, qui plurimorum eligitur, & probatur assensu, statim subjungitur: *Si autem hoc sine scandalo esse nequiverit, ordinet Antistes Ecclesiam, sicut melius eam, secundum Deum, viderit ordinandam.*

VII. Denique opus est adnotare, aliqua interdum à sacris Urbis Congregationibus edi responsa, quæ licet Juri communi sint conformia, non tamen labefactant contraria Synodorum statuta, quæ alicuibi justis de causis vigeant; neque ab istis in posterum servandis quempiam excusant. Itaque, quamvis à sacra Congregatione Concilii, sepius decisum fuerit, de rigore juris, non posse à Parocho prohiberi, ne in publicis Oratoriis, sitis intra suæ parochiæ fines, Missæ celebrentur ante Missam parochialem, quod totidem verbis legitur *lib. 16. decretor. pag. 331. & 543.* nihilominus, si Episcopus in Synodo, aut etiam extra Synodum, contrarium jusserit, ne populus retrahatur à Missa parochiali, & concione in ea per Parochum haberi solita, Episcopi præceptum prævalebit, eique erit obtemperandum etiam ex ejusdem sacre Congregationis sententia, quæ die 25. Maii 1652. respondit: *Constitutiones Synodales disponentes, ut diebus festis Missæ celebrari non debeant in aliis Ecclesiis, nisi celebrata Missa in Ecclesia parochiali, esse observandas;* uti habetur *l. 19. decret. pag. 391. & videri potest in nostr. Instit. 44.* Similiter à sacra Rituum Congregatione anno 1703. plura emanarunt Decreta ad dirimendas contentiones inter Parochos, & Capellanos Confraternitatum intra parochiæ ambitum existentium excitari consuetas, sed in

iisdem Decretis expressè cautum est, ea locum non habere, ubi aliud ab Episcopo in suis Synodalibus Constitutionibus statutum fuerit, quod à Nobis pariter liberius explicatum est *Institut. 150.*

CAPUT VIII.

Nonnulla recensentur rerum circumstantiæ, in quibus dubitari potest, an liceat Episcopo aliquid edicere contra Jus commune, aut Apostolicas sanctiones; ubi de facultate Episcopi Clericum suspendendi ab Ordinis exercitio ob occultum crimen, in foro externo non probatum; item examinandi alienos subditos cum proprii Episcopi dimissorii, ad Ordinationem accedentes; & de non permittenda alienatione rerum Ecclesiæ absque Apostolica Sedis assensu.

Tales quandoquæ emergunt rerum circumstantiæ, à Jure communi non prævisa, ut ex quadam epikesia, seu tacita ipsiusmet Juris permissione, liceat Episcopo Jus commune relaxare, seu aliquid contra ejusdem severitatem indulgere, præsertim si res dilationem non patiatur, nec facile summus Pontifex consuli queat, ejusque suprema auctoritas implorari; sicuti docent Abbas *in cap. fin. de constit. n. 10. Felinus in cap. 1. num. 49. eod. Barbosa tit. de offi. & potest. Episc. alleg. 97. num. 31.* & colligitur ex responso dato à sacra Congregatione Concilii in causa *Egitanien.* die 19. Aprilis 1692. de qua *lib. 22. decretor. pag. 237. & seq.*

II. Non ideo tamen fas etiam erit Episcopo hanc facultatem, ex mera Juris benignitate, atque indulgentia sibi competentem in sua Synodo exercere, & quodammodo ostentare, edi-

cendo scilicet per modum universalis statuti, quod solum in aliquo specialissimo casu est sibi permissum; id quippè ambitionem saperet, & temeritatem; quod scite animadvertit Fagnanus *in cap. Sicut olim, de accusat. n. 80.* inquires: "Ad evitandam omnem ambitionis, & præsumptionis suspicionem, abstinendum erit à promulgandis novis decretis, quæ Juri communi, & Pontificiis Constitutionibus minis consonant, etiam in casibus aliis permisis." Quamvis enim ducibus secularibus, contra Cæsareas leges aliquid statuere, sit interdum permissum, *leg. 1. ff. de Constit. Princip. & leg. Omnes ff. de just. & jur.* numquam tamen Episcopis datum est, quidquam contra canones decernere; uti ponderant Panormitanus *in cap. fin. n. 9. de consuetudine, & in cap. Quod super de majorit. & obed. n. 1. Felinus ibid. n. 2. Antonius de Butrio in cap. 1. num. 3. de translat. Episc. Rem,* uti hactenus consuevimus, congruis exponemus exemplis.

III. Concilium Tridentinum *sess. 14. cap. 1. de reform.* decrevit: "Ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus, aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus Ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla, contra ipsius Prælati voluntatem, concessa licentia de se promoveri, faciendo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, sive honores, restitutio suffragatur." Ex quibus verbis colligitur posse Episcopum ob occultum crimen, etiam extrajudicialiter cognitum, non solum Clericis prohibere ascensum ad superiores Ordines, sed etiam à suscepti jam Ordinibus ministerio eosdem interdicere; quam